

بررسی تأثیر حمایت از سرمایه‌گذار بر سیاست تقسیم سود در شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران

حمیدرضا عزیزی بالابیکلو^a

^a استادیار گروه حسابداری، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد اردبیل، ایران.

چکیده: سیاست تقسیم سود از موضوع‌های مورد توجه ادبیات مالی در سال‌های اخیر بوده و تاکنون مطالعات مختلفی در خصوص توجیه دلایل و نحوه توزیع سود بین سهامداران و توجه سرمایه‌گذاران به سود تقسیمی صورت گرفته است ولیکن این موضوع که سود تقسیمی در حمایت از سرمایه‌گذاران صورت می‌پذیرد در ادبیات مالی هم چنان به عنوان مطرح است حال تحقیق حاضر باهدف بررسی تأثیر حمایت از سرمایه‌گذار بر سیاست تقسیم سود در شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران انجام گرفت؛ که برای دستیابی به این هدف از اطلاعات شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران و فرا بورس ایران در قلمرو زمانی سال‌های بین ۱۳۹۲ تا ۱۴۰۰ و با استفاده از داده‌های ۱۳۶ شرکت استفاده شده است. داده‌ها به روش پانل دیتا با اثرات ثابت با استفاده از الگوی رگرسیونی چند متغیره تجزیه و تحلیل شد، نتایج به دست آمده نشان داد که حمایت از سرمایه‌گذار بر سیاست تقسیم سود در شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران تأثیر مستقیم دارد در حقیقت با تقسیم سود شرکت فرایند حمایت از سرمایه‌گذاران بهبود می‌یابد.

کلمات کلیدی: حمایت از سرمایه‌گذار، سیاست تقسیم سود، شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران

۱. مقدمه

شرکت‌های تجاری همان‌گونه که می‌توانند در راستای کارآفرینی و رشد اقتصادی مفید واقع شوند، می‌توانند به‌عنوان ابزاری برای سوءاستفاده در جهت منافع شخصی نیز به کار گرفته شوند. از این رو، همواره یکی از چالش‌های مهم و موضوعات مطرح و یکی از نگرانی‌های خاص سرمایه‌گذاران، سوءاستفاده سهامداران کنترلی در شرکت‌های سهامی عام است. از منظر اقتصادی این واقعیت پذیرفته‌شده است که حضور سهامداران کنترلی در یک شرکت اگرچه متضمن منافع متعددی می‌باشد، اما در عین حال هزینه‌هایی نیز دربر دارد بنابراین، لازم است که از سرمایه‌گذاران در برابر سوءاستفاده مدیران و سهامداران کنترلی‌کننده دارای قدرت، حمایت شود چراکه سهامداران کنترلی و مدیران به‌عنوان نمایندگان آن‌ها، می‌توانند از قدرت خود برای هدایت ثروت و منافع شرکت به سمت خود، بدون سهیم کردن سایر سرمایه‌گذاران، استفاده کنند (شاه محمد و پور زمانی، ۱۳۹۸).

طی سال‌های اخیر نیز رویکردهای عملی و نظری به‌طور فزاینده‌ای بر مسئله سوءاستفاده از دارایی‌های شرکت در راستای کسب منفعت شخصی متمرکز بوده‌اند این، در حالی است که وجود مقررات کافی در زمینه حمایت از حقوق سرمایه‌گذاران و تأمین خواسته آنان یعنی شفافیت و مسئولیت‌پذیری از جانب مدیران شرکت‌ها و سهامداران کنترلی منجر به افزایش سهم بازار سرمایه در نظام تأمین مالی می‌شود و در بلندمدت در کنار بانک‌ها که اکنون اصلی‌ترین منبع تأمین مالی بنگاه‌های اقتصادی هستند، بازار سرمایه نیز خواهد توانست نقش پررنگ‌تری در نظام تأمین مالی بر عهده گیرد. همچنین حضور تعداد بیشتری از سرمایه‌گذاران خرد و حقیقی بر کارایی و نقد شوندگی بازار سرمایه تأثیر مثبتی دارد. این حضور با کارکردی نظارتی، پاسخگویی بیشتر مدیران را در پی خواهد داشت و بر قابلیت اعتماد به بازار سرمایه می‌افزاید. به‌عبارت‌دیگر، حمایت اثربخش از سرمایه‌گذاران عاملی ضروری برای توسعه و بهبود بازار سرمایه است؛ زیرا